

DATOS IDENTIFICATIVOS

Unión Europea, constitución e medio ambiente

Materia	Unión Europea, constitución e medio ambiente			
Código	003G081V01913			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Sánchez Ramos, María Belén			
Profesorado	Mosquera Casero, Jose Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é que o alumno sexa capaz de comprender, analizar e manexar a complexa, diversa e dispersa regulación do medio ambiente, desde unha dimensión nacional, internacional e comunitaria			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C37	CE45 - Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o Ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional
C38	CE46 - Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario
C82	CEI 35 - Coñecer os principios xurídicos comunitarios que rexen a creación dun mercado único europeo e as características básicas dalgunhas políticas comunitarias.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
O obxectivo desta materia é que o alumno sexa capaz de comprender, analizar e manexar a complexa, diversa e dispersa regulación do medio ambiente, desde unha perspectiva nacional, internacional e comunitaria	A1	B1	C37	D1
	A2	B2	C38	D2
	A3	B3	C82	D3
	A4	B4		D4
	A5			D5

Contidos

Tema

BLOQUE I

Tema 1: A protección do medio ambiente no constitucionalismo europeo	1. Os precedentes do dereito ambiental do século XIX 2. A consolidación do medio ambiente como defensa global e sistemática da natureza 3. A tutela do medio ambiente: unha función básica da Unión Europea
Tema 2: A obrigación constitucional do conservar o medio ambiente como contido do Estado social: principio reitor da política social e económica	1. O medio ambiente, ben ou interese colectivo, recoñecido en beneficio directo da sociedade 2. Uso racional dos recursos naturais e Estado social
Tema 3: O medio ambiente na Constitución de 1978: o artigo 45 da CE e a súa conexión con outros dereitos constitucionais	1. A conexión entre medio ambiente e desenvolvemento da persoa 2. Dereitos constitucionais conectados co dereito do medio ambiente
Tema 4: Natureza xurídica do dereito a gozar dun medio ambiente adecuado	1. Matizado carácter do dereito a gozar dun medio ambiente adecuado 2. A complexa armazón do medio ambiente e a determinación do lexislador
Tema 5: A función pública de protección do medio ambiente	1. O mandato expreso do art. 45 aos poderes públicos 2. A repartición competencial do medio ambiente e a súa aplicabilidade 3. Relevancia da administración local
Tema 6: O dereito ao medio ambiente na xurisprudencia constitucional española	1. A apertura do recurso de amparo fronte a danos ambientais, sentenza do TC e TEDH 2. Incidencia do carácter complexo do medio ambiente na repartición competencial segundo o TC

BLOQUE II

Tema 7: A protección do medio ambiente na súa dimensión internacional	1. Evolución histórica 2. Fundamentos e obxectivos
Tema 8: O Dereito Internacional do medio ambiente	1. Características do Dereito internacional do medio ambiente 2. Formación do Dereito Internacional do medio ambiente
Tema 9: A aplicación do Dereito Internacional do medio ambiente	1. Protección dos principais sectores ambiental 2. Protección do medio ambiente no espazo ultraterrestre e os espazos polares
Tema 10: A Unión Europea e o Medio ambiente: a Política de medioambiente	1. Orixe e desenvolvemento da Política de medio ambiente da Unión Europea 2. Obxectivos e principios
Tema 11: A aplicación da política de medio ambiente da Unión Europea	1. O procedemento de adopción da Política de medio ambiente 2. Os programas da Unión Europea en materia de medio ambiente 3. Regulamentación sectorial
Tema 12: A acción sectorial da Unión Europea en materia de medio ambiente	1. Fundamento Xurídico 2. Principais accións

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	50	83
Traballos de aula	10	29	39
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas	7	18	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Na sesión maxistral presentarase ao alumno os conceptos fundamentais da materia
Traballos de aula	Os traballos na aula dividiránse en diversas actividades nas que o alumno adquire un protagonismo fundamental. Estas actividades centraranse, basicamente, na realización de prácticas e exposición de traballos nas que o alumno debe saber manexar os diferentes instrumentos xurídicos: nacionais, internacionais e europeos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Tanto na sesión maxistral como no horario de tutorías o alumno poderá expor todas as cuestións ou dúbidas relativas á materia
Traballos de aula	Tanto nas sesións de traballo en aula como nas tutorías o alumno poderá expor todas as dúbidas relativas ás prácticas expostas

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento sobre epígrafes do programa- Esta proba valorarase ata un máximo de 8 puntos. A data de celebración do exame será a aprobada en Xunta de Facultade para o curso 2018-2019	80	A1 B1 C37 A2 B2 C38 A3 B3 C82 A4 B4 A5
Resolución de problemas	O traballo na aula valorarase en atención aos traballos prácticos que serán obxecto de exposición na aula. Esta proba valorarase ata un máximo de 2 puntos. Resultados de aprendizaxe: O obxectivo desta materia é que o alumno sexa capaz de comprender, analizar e manexar a complexa, diversa e dispersa regulación do medio ambiente, desde unha perspectiva nacional, internacional e comunitaria	20	A1 B1 C37 D1 A2 B2 C38 D2 A3 B3 D3 A4 B4 D4 A5 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta materia se impartirá por dúas áreas de coñecemento:

Dereito Constitucional e Dereito Internacional Público.

A área de Dereito Constitucional impartirá esta materia durante a primeira metade do primeiro cuatrimestre (bloque I) e a área de Dereito Internacional Público durante a segunda metade do primeiro cuatrimestre (bloque II).

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN ACTAS

En canto o **sistema de avaliación**, cada área valorará as súas probas sobre un máximo de 5 puntos (4 probas de desenvolvemento e 1 resolución de problemas ou exercicios) Para superar a asignatura é necesario superar as probas de cada área de coñecemento. Os alumnos que opten por o sistema de avaliación continúa só realizarán o examen teórico, non o examen práctico.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN ACTAS

Aqueles alumnos que non se sometan a avaliación continua, a proba a realizar, **modalidade avaliación final, constará de dous partes:** a realización de unha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución de un caso práctico, exame que, en todo caso, representará o 100% de a cualificación.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

1. Alumnos de avaliación continúa: criterios de avaliación para asistentes 1ª edición Actas.

2. Alumnos que non someten a avaliación continúa e fin de carreira: criterios de avaliación para non asistente, 1ª edición Actas

As Datas de exame das distintas probas de avaliación das diferentes convocatorias serán as especificadas no calendario de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o Curso 2018-2019

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Díez de Velasco, M, **Instituciones de Derecho Internacional Público**, Última edición,

Rodrigo, A.J, **El desafío del Desarrollo sostenible**, 2015,

Juste Ruiz, J; Castillo Daudí, M, **La protección del medio ambiente en el ámbito internacional y en la Unión Europea**, 2014,

Atienza García, J.F, **Manual de Derecho Ambiental**, 2001,

Díez Picazo, L.M, **Constitucionalismo de la Unión Europea**, 2002,

Ruiz Rico, G, **El derecho constitucional del medio ambiente: Dimensión jurisdiccional**, 2001,

Bibliografía Complementaria

Bustillo Bolado, R.O; Gómez Manresa, M.F, **Desarrollo sostenible: análisis jurisprudencial y políticas públicas**, 2014,
Kramer, L y otros, **Derecho medioambiental de la Unión Europea**, 2009,
Kramer, L, **EU Environmental Law**, 2015,
Juste Ruiz, J, **Derecho Internacional del Medio Ambiente**, 2000,
Movilla Pateiro, L, **El Derecho Internacional del agua**, 2014,
Lozano Cutanda.B, **Derecho ambiental administrativo**, 2003,
Alzaga, O, **Comentarios a las leyes políticas. Constitución Española de 1978, vol. IV**, 1985,

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103
Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204
Dereito da Unión Europea/O03G081V01304
Dereito internacional público/O03G081V01303